

پاسخنامه مدارس شهرستان

فقه ۳

موضوع :

۵

پایه :

۱۸

ساعت :

۹۳/۰۳/۲۰

تاریخ :

نام کتاب: شرح لمعه (از اول الفصل العاشر تا کتاب الاجاره)

لطفاً به همه سؤالات تستی و ۸ سؤال تشریحی پاسخ دهید، در صورت پاسخ به همه به سؤال آخر نمره داده نمی‌شود (تستی ۱ و تشریحی ۲ نمره)

تستی

۱. عَلتَ حکم به بطلان در: «و لو جعل لِحالٍ تَمَنّاً و لمؤَجَّلٍ تَمَنّاً» کدام گزینه است؟ ج ۵۱۴/۳
- أ. بیع گزاف اشکال ندارد ب. جهل به ثمن اشکال ندارد
- ج. ثمن، مردد است و موجب غرر می‌شود د. علم به أجل، شرط صحت است
۲. کدام صیغه ایجاب قرض، نادرست است؟ أ ۱۲/۴
- أ. اِنْتَفَع به ب. تَصَرَّفَ فیه و علیک عوضه
- ج. اَقْرَضْتُک د. خَذَ هَذَا و علیک عوضه
۳. کدام یک از موارد زیر، از اسباب «حجر» نیست؟ ب ۱۰۱/۴
- أ. مرض متصل به موت ب. فسق
- ج. جنون د. صغر
۴. درباره عقد کفالت کدام حکم صحیح است؟ ب ۱۵۱-۱۵۵/۴
- أ. تصحّ حاله لا مؤجّله و إن کان الأجل معلوماً
- ب. تصحّ حاله و مؤجّله إلى أجل معلوم
- ج. لو علّق الكفالة لم تبطل بخلاف الضمان
- د. لو علّق الكفالة لم تبطل بخلاف الحوالة

تشریحی

۱. در اختلاف «تعجيل ثمن» و «قدر الأجل» به ترتیب، قول بايع مقدم است یا مشتری؟ چرا؟

در هر دو نزاع، قول مدعی تعجيل و مدعی تقليل أجل مقدم است، خواه مشتری باشد خواه بايع - زیرا اصل عدم أجل است.

* يمنع المُفلس من التصرف المبتدأ في أعيان أمواله المنافی لحقّ الغرماء و شمل التصرف في أعيان الأموال ما كان بعوض أو غيره و خرج به التصرف في غيره.

۲. هدف مصنف از ذکر «التصرف المبتدأ» احتراز از چیست؟ مثال بزنید. ب. برای هر یک از «التصرف في أعيان الأموال بعوض أو غيره» و «في غيره» مثالی بزنید.

أ. احتراز از تصرفاتی که اثر امر سابق بر حجر است: مثل فسخ به خيار. ب. ۱. بیع. ۲. هبه غیر معوضه. ۳. نکاح.

۳. رهن از عقود لازمه است یا جایزه؟ توضیح دهید. ب. آیا صیغه آن منحصر به لفظ خاصی است؟ چرا؟

أ. رهن از طرف مرتهن جایز و از طرف راهن، لازم است. ب. منحصر به لفظ خاصی نیست، لآنکه جائز من طرف المرتهن الذي هو المقصود الذاتي منه فغلب فيه جانب الجائز.

۴. چرا در «جنایت خطایی محض»، نمی‌توان قبل از زمان حلول دیه، رهن بر دیه گرفت ولی در «دین مؤجل» می‌توان قبل از رسیدن أجل، رهن بر آن گرفت؟

لأنَّ المستحق عليه في الخطأ المحض غير المعلوم إذ المعتبر من وجد منهم أي العاقله عند حلولها مستجمعا للشرايط بخلاف الدين المؤجل لاستقرار الحق و المستحق عليه.

* لو أنكر المستحق القبض من الضامن فشهد عليه الغريم قبل مع عدم التهمة بان تفيده الشهادة فائدة زائدة على ما يعرمة لو لم يثبت الأداء و من موارد التهمة أن يكون الضامن قد تجدد عليه الحجر للفلس و للمضمون عنه عليه دين فإنه يُوقَّر بشهادته مال المفلس فيزداد ما يضرب به.

۵. مراد از «تهمت» چیست؟ آن را در مثال مذکور تطبیق کنید.

شاهد، فایده دیگری غیر از غرامتی که باید به ضامن پرداخت می‌کرد (و حالا به خاطر قبول شهادتش از آن رهایی یافته) ببرد.

مثال: ضامن دچار فلس و حجر شده، حال مضمون عنه اگر خودش یکی از طلبکاران ضامن باشد، شهادتش در معرض تهمت است زیرا وقتی شهادت بدهد که ضامن، حق مضمون له را قبلاً داده، مال بیشتری برای ضامن می‌ماند در نتیجه به طلبکاران از جمله مضمون عنه سهم بیشتری می‌رسد.

* لو تنازع صاحب السفل و العلو في جدران الغرفة يحلف صاحبها للجزئية و صاحب البيت لا تعلق له به إلا كونه موضوعاً على ملكه و ذلك لا يقتضى الملكية مع معارضة اليد.

۶. أ. در نزاع فوق قول چه کسی (صاحب السفل - صاحب العلو) مقدم است و چرا؟ ب. مراد از «غرفه» و «صاحب يد» در معارضة اليد را بیان کنید.

أ. قول صاحب علو با قسم مقدم است؛ زیرا دیوار اتاق به منزله جزء است و به کسی که مالک کل است تعلق می‌گیرد. ب. ۱. طبقه بالا. ۲. صاحب علو.

* لو ادعى المشتري من المشترين المأذنين شراء شيء لنفسه أو لهما حلف لأن مرجع ذلك إلى قصده و هو أعلم به و الإشتراك لا يعين التصرف بدون القصد.

۷. أ. فرع مذکور و حکم آن را به طور کامل تبیین کنید. ب. مراد از «والاشترک لا يعين التصرف بدون القصد» چیست؟

أ. هرگاه یکی از دو شریک که از طرف شریکش اجازه در خرید و فروش دارد ادعا کند که کالای خریداری شده برای خودش است یا اینکه مدعی شود برای هر دو می‌باشد سوگند یاد می‌کند و ادعایش پذیرفته می‌شود زیرا مرجع و اصل این امر، نیت و قصد خریدار بوده و تنها اوست که نسبت به نیت خود آگاه است. ب. مجرد اشتراک نمی‌تواند کیفیت تصرف را و اینکه از جانب هر دو است را تعیین کند بلکه ملاک، قصد است.

۸. در صورت نزاع بین مالک و عامل در عقد مضاربه در موارد زیر قول چه کسی مقدم است؟ چرا؟

أ. اختلاف در رأس المال: قول عامل؛ زیرا عامل منکر زیادی سرمایه است (غالباً) و اصل بر عدم زیادی است پس قول او مطابق اصل است.

ب. اختلاف در مقدار سود: قول عامل؛ زیرا عامل، امین و مورد اطمینان است و لیس علی الأمین إلا الیمین.

* يشترط كون المعير كاملاً جائز التصرف و يجوز إعاره الصبي بإذن الولي لمال نفسه و وليه لأنّ المعتبر إذن الولي و هو كافٍ في تحقق هذا العقد هذا إذا علم المستعير بإذن الولي و إلّا لم يقبل قول الصبي في حقّه إلّا أن تنضمّ إليه قرائن تفيد الظن المتآخم للعلم به كما إذا طلبها من الولي فجاء به الصبي و أخبر أنّه أرسله بها.

۹. أ. حكم عاربه صبيّ را به طور کامل بیان کنید. ب. مثال «كما إذا طلبها من الولي فجاء به الصبي و أخبر أنّه أرسله بها» را توضیح دهید.

أ. عاربه صبي با اذن ولی او جایز است با این توضیح که: اگر مستعیر علم به اذن ولی داشته باشد، عاربه صحیح است ولی اگر علم نداشته باشد، عاربه صحیح نیست و نمی توان به قول صبی اعتماد کرد مگر این که قرائن قوی حاصل شود. ب. مثلاً مال را از ولی بخواهد اما صبی آن را بیاورد و بگوید ولی من را فرستاده.